

Konkurences padome

Brīvības iela 55, Rīga, LV-1010, tālr. 67282865, fakss 67242141, e-pasts pasts@kp.gov.lv, www.kp.gov.lv

Rīgā

16.05.2022. Nr. 1.7-2/439

Uz 14.04.2022 Nr. 3.1.1.8/2022/1431-N

Ludzas novada domei

Par SIA "Ludzas apsaimniekotājs"

Konkurences padome (turpmāk – KP) ir saņēmusi Ludzas novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) vēstuli, kurā lūgts KP sniegt viedokli par Pašvaldības sagatavoto līdzdalības pārvērtējumu Pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā ir noteikti Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) 88.panta pirmajā daļā, proti, tiek novērsta tirgus nepilnība, radītas preces vai pakalpojumi vai pārvaldīti īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

Savukārt, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt minētā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus, publiskai personai ir nepieciešams veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, t.sk. ietekmes uz konkurenci izvērtējumu un iespējamo konkurences neitralitātes risku izvērtējumu, kā arī konsultēties ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošajām biedrībām vai nodibinājumiem.

Pašvaldība ir daļēji veikusi VPIL 88. panta otrajā daļā paredzēto rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu, kā arī konsultējusies ar komersantus pārstāvošo nevalstisko organizāciju Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kameru (turpmāk – LTRK) un SO "LATVIJAS NAMU PĀRVALDĪTĀJU UN APSAIMNIEKOTĀJU ASOCIĀCIJA" (turpmāk – LNPA), saņemot tās atzinumu.

Līdz ar to šajā atzinumā KP sniegs viedokli par Pašvaldības veikto līdzdalības pārvērtējumu par SIA "Ludzas apsaimniekotājs".

LTRK norādījusi, ka detalizētāks viedoklis par kapitālsabiedrību SIA "Ludzas apsaimniekotājs" diskusijās ar LTRK biedriem netika izveidots, tāpēc aicinājusi Pašvaldību, lemjot par līdzdalības saglabāšanu SIA "Ludzas apsaimniekotājs" u.c. kapitālsabiedrībās, ņemt vērā priekšnoteikumus, no kuriem vismaz vienam izpildoties, LTRK ieskatā, publiskā pārvalde var iesaistīties komercdarbībā: 1) publiskas pārvaldes kapitālsabiedrība apsaimnieko valsts interesēm nozīmīgus stratēģiskos aktīvus, nodrošinot to vērtības pieaugumu un tautsaimniecības izaugsmi, vienlaikus nesot atbildību sabiedrības priekšā par to izmantošanu, un/vai 2) iesaistoties komercdarbībā tiek novērstas brīvā tirgus nepilnības¹.

¹ Sk. arī LTRK pamatnostādnes publiskas personas dalībai komercdarbībā. Pieejamas šeit: DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU.

Tāpat LTRK aicinājusi pārskatīt kapitālsabiedrības sniegtos pakalpojumus un pēc iespējas vairāk kapitālsabiedrības darbības nodrošināšanā iesaistīt privāto sektoru.

LNPAА sniegusi viedokli attiecībā uz namu pārvaldīšanas pakalpojumu sniegšanu, norādot, t.sk., ka Pašvaldības pienākums ir veicināt dzīvokļu īpašnieku iesaistīšanos māju kopīpašuma pārvaldīšanā un māju pārņemšanu no pašvaldības. Pašvaldība šo funkciju var realizēt gan ar tās pārziņā esošo kapitālsabiedrību palīdzību gan izmantojot citus administratīvos resursus. Izvērtējot iesniegumam pievienotos materiālus, LNPAА secinājusi, ka kaut arī Ludzas pilsētā dzīvokļu īpašnieki pārsvarā izmanto SIA "Ludzas apsaimniekotājs" pakalpojumus, tomēr reģionālajā tirgū ir sastopami arī citi namu kopīpašuma pārvaldīšanas uzņēmumi un ir izveidotas vairākas dzīvokļu īpašnieku biedrības. Būtu vēlams Ludzas novadā aktivizēt namu pārvaldīšanas pakalpojumu tirgu plašāk iesaistot pašus dzīvokļu īpašniekus.

Pašvaldība ir 100 % SIA "Ludzas apsaimniekotājs" kapitāla daļu turētāja.

Izvērtējumā norādīts, ka SIA „Ludzas apsaimniekotājs” tika izveidots ar mērķi nodrošināt, no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošos uzdevumus, t.i., sniegt iedzīvotājiem un uzņēmumiem (organizācijām) komunālos pakalpojumus.

SIA "Ludzas apsaimniekotājs" uz deleģējuma līguma pamata veic no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošus pārvaldes uzdevumus.

1. Daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošana un pārvaldīšana.
2. Sadržīves atkritumu apsaimniekošana.
3. Ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana.
4. Siltumapgādes pakalpojumu organizēšana.
5. Teritorijas labiekārtošana un sanitārās tīrības nodrošināšana.

Izvērtējumā norādīts, ka, pamatojoties uz 2021. gada pārskata datiem, ieņēmumu sadalījums pa pakalpojumu grupām ir šāds:

- ieņēmumi no telpu īres un apsaimniekošanas 25 %. No tiem 2 % no kopējiem ieņēmumiem ir Pašvaldības finansējums par Pašvaldībai piederošo dzīvojamo un neapdzīvojamo telpu apsaimniekošanu;

- ieņēmumi no izpildītajiem darbiem 5 % (santehnisks, elektromontāžas, būvniecības darbi, ūdens skaitītāju uzstādīšana), kas galvenokārt tiek veikti pamatojoties uz daudzdzīvokļu māju iedzīvotāju vai īpašnieku kopsapulces pieņemtajiem lēmumiem, t.sk. dzīvojamās mājas, kur ir pārņemtas pārvaldīšanas tiesības un kā apsaimniekotājs ir izraudzīts SIA "Ludzas apsaimniekotājs";

- ieņēmumi no sadzīves atkritumu apsaimniekošanas 13 %;
- ieņēmumi no ūdensapgādes, kanalizācijas, notekūdeņu savākšanas, novadīšanas un attīrīšanas 19 %;
- ieņēmumi no siltumapgādes pakalpojumu organizēšanas 6 %;
- ieņēmumi no gāzes saimniecības 2 %;
- ieņēmumi no teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības nodrošināšanas 18 %;
- ieņēmumi no ielu un ceļu ikdienas uzturēšanas darbu veikšanas 9 %;
- citi ieņēmumi 3 % (nomas maksa par nekustama īpašuma izmantošanu, procentu ieņēmumi, u.c.).

1. Attiecībā uz *daudzdzīvokļu dzīvojamo māju apsaimniekošanu un pārvaldīšanu* Pašvaldība norādījusi, ka tas ietver:

https://www.ltrk.lv/sites/default/files/inline-files/LTRK_pn_public%20p%20dal%20abba%20komercd_0.pdf

1) dzīvojamo māju ekspluatāciju un uzturēšanu, pārvaldīšanas procesus, kur pakalpojuma saņēmēji ir pilsētas daudzdzīvokļu dzīvojamo māju īpašnieki un pašvaldībai piederošo dzīvojamo telpu īrnieki (īres maksa);

2) dzīvojamo māju energoefektivitātes darbu organizēšanu / veikšanu (ar dzīvokļu īpašnieku, pašvaldības līdzfinansējumu);

3) nekustamā īpašuma, tai skaitā piesaistīto zemes gabala daļu uzturēšanu un apsaimniekošanu - pašvaldībai piederošas ēkas un būves (pašvaldības finansējums).

Pašvaldība ar 24.11.2015. pilnvarojuma līgumu Nr. P-450/2015 ir noteikusi SIA "Ludzas apsaimniekotājs" pildīt pagaidu pašvaldības pienākumu - pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz tās pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai atbilstoši Likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50.panta septītajai daļai.

Pašvaldība secinājusi, ka, pamatojoties uz SIA “Ludzas apsaimniekotājs” saimnieciskās darbības ilgtspēju un pieredzi (darbība namu apsaimniekošanas jomā kops 2003. gada), resursiem, kapitālieguldījumiem darbības attīstībai, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50. panta septīto daļu, likuma „Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 1., 2., 9. punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju veikšanas izrietošo uzdevumu uzdošana SIA “Ludzas apsaimniekotājs” ir efektīvākais veids, kā īstenot likumā noteikto pienākumu dzīvojamo māju apsaimniekošanā.

Pašvaldība norādījusi, ka pakalpojumu sniegšanas nodošana privātajiem komersantiem nosaka risku pakalpojuma pieejamībai un nepārtrauktībai.

SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, kas apsaimnieko Ludzas teritorijā esošās daudzdzīvokļu dzīvojamās mājas, ir viens no lielākajiem dzīvojamo māju apsaimniekotājiem Ludzas novada pašvaldībā. Tas pārvalda un apsaimnieko 189 dzīvojamās mājas, (2922 dzīvokļu īpašumi, no tiem 743 neprivatizēti) kopējā platība 142859,34 m².

Pašvaldība norāda, ka dzīvojamo māju apsaimniekošanas pakalpojumus Ludzas pilsētā, izņemot SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, sniedz 2 reģistrēti namu apsaimniekotāji (SIA “SAR Projekti” apsaimnieko 1 māju, SIA “Latgales namu apsaimniekotājs” apsaimnieko 1 māju). Konkurence gandrīz nav identificējama namu apsaimniekošanas pakalpojuma sniegšanā dzīvokļu īpašniekiem, kas ir pārņēmuši dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības (6 dzīvojamās mājas). Attiecīgās personas veic savas dzīvojamās mājas/ nekustamā īpašuma apsaimniekošanu, bet nepiedāvā pakalpojumu tirgū. Aizņemtā tirgus daļa, Pašvaldības ieskatā, liecina par SIA “Ludzas apsaimniekotājs” būtisku lomu pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā.

Tirgus nepilnība ir konstatēta dzīvojamo māju apsaimniekošanas jomā, kur pakalpojumi tiek sniegti pašvaldības pārvaldīšanā esošajām mājām (93% no pārvaldībā esošā dzīvojama fonda), ko galvenokārt nosaka normatīvais regulējums un nepieciešamais apsaimniekošanas resursu apjoms, kas šobrīd nav pieejams privātajiem apsaimniekotājiem, līdz ar to tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā.

Pašvaldības ieskatā, SIA “Ludzas apsaimniekotājs” veiktā namu apsaimniekošanas pārtraukšana ir iespējama tikai pie nosacījuma, kad visu dzīvojamo māju īpašnieki ir pārņēmuši mājas pārvaldīšanas tiesības un izraudzījušies citu namu apsaimniekotāju.

Pašvaldība norāda, ka kapitālsabiedrība strādā brīvā tirgus apstākļos, kur pieprasījumu pēc pakalpojuma nosaka daudzdzīvokļu namu dzīvokļu īpašnieki un apliecina, ka SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbībā nesaskata namu pārvaldīšanas nozares brīvas konkurences ierobežojošus apstākļus.

Pašvaldība uzskata, ka SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbība attiecīgo pakalpojumu sniegšanas jomā šobrīd uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punktam un novērš tirgus nepilnību.

KP ir izvērtējusi Pašvaldības iesniegto izvērtējumu un attiecībā uz SIA “Ludzas apsaimniekotājs” sniegtajiem nekustamo īpašumu pārvaldīšanas pakalpojumiem un norāda, ka, tās ieskatā, daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumu sniegšana ir pamatota un atbalstāma tikai gadījumos, ja ir konstatējami VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punktā noteiktie priekšnoteikumi (tirgus nepilnība) vai arī pakalpojumi tiek sniegti, pamatojoties uz likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju” 50. panta septīto daļu, kas var tikt uzskatīts par izņēmuma gadījumu.

Ņemot vērā Pašvaldības sniegto informāciju par tirgus struktūru daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumu tirgū Ludzas pilsētas teritorijā, KP secina, ka SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbība var tikt atzīta par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1.punktam, t.i., novērš tirgus nepilnību.

Vienlaikus KP norāda, ka Pašvaldībai un SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, darbojoties šajā tirgū, regulāri jāveic ietekmes uz konkurenci izvērtējums, lai identificētu un novērstu iespējamu neatbilstību Konkurences likuma (turpmāk – KL) 14.¹ pantam². KP uzsver SIA “Ludzas apsaimniekotājs” kā publiskas personas kapitālsabiedrības un Pašvaldības īpašo atbildību, ievērot un nodrošināt brīvu un godīgu konkurenci, neradot šķēršļus privāto komersantu komercdarbībai, kas vēlētos ienākt daudzdzīvokļu dzīvojamo māju pārvaldīšanas pakalpojumu tirgū Pašvaldības teritorijā.

Attiecībā uz dažāda veida pakalpojumiem, kas ir (var būt) saistīti ar namu pārvaldīšanu un apsaimniekošanu (piemēram, santehnisks, elektromontāžas, būvniecības darbi, ūdens skaitītāju uzstādīšana, tīrīšanas darbības u.c.), KP norāda, ka, lai, t.sk. veicinātu privātā sektora attīstību Pašvaldības teritorijā, būtu vērtējama iespēja plašākai privātā sektora iesaistei šādu pakalpojumu nodrošināšanā.

Nav atbalstāma publisku personu kapitālsabiedrību iesaiste pakalpojumu sniegšanā, ko pirmšķietami var nodrošināt privātais sektors, līdz ar to, Pašvaldībai un SIA “Ludzas apsaimniekotājs” būtu sevišķi rūpīgi jāvērtē nepieciešamība sniegt tās tīmekļa vietnē norādītos pakalpojumus³ un jāpārtrauc tādu pakalpojumu sniegšana, ko var nodrošināt privātais sektors.

Attiecībā uz papildpakalpojumu sniegšanu, KP vērš Pašvaldības un SIA “Ludzas apsaimniekotājs” uzmanību, ka, lai efektīvi izmantotu publiskas personas kapitālsabiedrības pamatdarbības veikšanai nepieciešamos resursus, papildpakalpojumu veikšana var būt attaisnojama, ja izpildās visi turpmāk norādītie kritēriji:

- 1) pakalpojumi būtiski neietekmē tirgu/konkurenci;
- 2) pakalpojumi ir racionāli un cieši saistīti ar pamatpakalpojumu;
- 3) pakalpojumi nodrošina resursu lietderīgu izmantošanu (veicina PPK maksāspēju);
- 4) pakalpojumi nav saistīti ar būtiskām investīcijām no PPK puses.

Attiecībā uz SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbību *gāzes saimniecības un elektroapgādes pakalpojumu nodrošināšanā*, darbojoties kā starpniekiem sašķidrinātās gāzes pakalpojuma sniegšanā un elektroenerģijas piegādē daudzdzīvokļu mājām, KP nav iebildumu, jo attiecīgie pakalpojumi ir saistīti ar pārvaldīšanas pakalpojumu nodrošināšanu.

2. Attiecībā uz *sadzīves atkritumu apsaimniekošanu* Pašvaldība norādījusi, ka likuma “Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 1. punktā ir noteikts, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus (ūdensapgāde un kanalizācija; siltumapgāde; sadzīves atkritumu apsaimniekošana; notekūdeņu savākšana, novadīšana un attīrīšana) neatkarīgi no tā, kā īpašumā atrodas dzīvojamais fonds.

² Konkurences likuma 14.¹pants, sk. Konkurences likums (redakcijā, kas stājās spēkā 01.01.2020.), <https://likumi.lv/ta/id/54890-konkurences-likums>

³ <https://ludzaps.lv/pakalpojumi/>

Pašvaldības ieskatā, par svarīgāko nosacījumu pakalpojuma saglabāšanā uzskatāma SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbība noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas ietvaros – SIA “Ludzas apsaimniekotājs” veic darbību, kas atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1., 2. un 3. punktā noteiktajam gadījumam.

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” ir atkritumu apsaimniekotājs, kuru atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas likumam izvēlējusies Pašvaldība.

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” nodrošina atkritumu izvešanu uz deleģējuma līguma pamata. Galvenie pamatuzdevumi:

- atkritumu savākšanas vietu ierīkošanas un uzturēšana;
- atkritumu savākšana un nogādāšana atkritumu poligonā;
- saņemt nepieciešamās licences un atļaujas, sniegt pakalpojumu atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem tiesību aktiem un Eiropas Savienības (turpmāk – ES) tiesību normās noteiktajām prasībām;
- slēgt līgumus par pakalpojumu sniegšanu ar pakalpojumu lietotājiem;
- paplašināt atkritumu lietotāju skaitu u.c.

Pašvaldība norāda, ka Ludzas novada teritorijā ir četras atkritumu apsaimniekošanas zonas:

- 1) Ludzas atkritumu apsaimniekošanas zona: Ludzas pilsēta, Cirmas pagasts, Pureņu pagasts, Isnaudas pagasts, Ņukšu pagasts, Pildas pagasts, Briģu pagasts, Rundēnu pagasts, Istras pagasts;
- 2) Zilupes atkritumu apsaimniekošanas zona: Zilupes pilsēta, Lauderu pagasts, Pasienes pagasts;
- 3) Ciblas atkritumu apsaimniekošanas zona: Ciblas pagasts, Blontu pagasts, Līdumnieku pagasts, Pušmucovas pagasts, Zvirgzdenes pagasts;
- 4) Kārsavas atkritumu apsaimniekošanas zona: Kārsavas pilsēta, Goliševas pagasts, Mežvidu pagasts, Mērdzenes pagasts, Malnavas pagasts, Salnavas pagasts.

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” nodrošina atkritumu savākšanu un pārvadāšanu Ludzā un Briģu, Cirmas, Isnaudas, Istras, Nīrzas, Ņukšu, Pildas, Pureņu un Rundēnu pagastā.

SIA “ALAAS” nodrošina atkritumu savākšanu un pārvadāšanu Kārsavā un Blontu, Ciblas, Goliševas, Līdumnieku, Malnavas, Mērdzenes, Mežvidu, Pušmucovas, Salnavas, Zvirgzdenes pagastā.

SIA “Clean R” nodrošina atkritumu savākšanu Zilupē un Lauderu, Pasienes, Zaļesjes pagastā.

Bīstamos atkritumu, elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu savākšanu nodarbojas AS “BAO”, Ludzas novadā savāc SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, SIA “Corvus Co”, SIA “Nordic Recycling”.

Pašvaldība nesniedz dotācijas sadzīves atkritumu apsaimniekošanai. Pašvaldības ieskatā, SIA “Ludzas apsaimniekotājs” pakalpojumu cenas nekropļo tirgus cenu politiku un sniegtie pakalpojumi neierobežo jaunu tirgus dalībnieku ienākšanu sadzīves atkritumu apsaimniekošanas brīvajā tirgus nišā.

Apkopojot iepriekš minēto, Pašvaldība secina, ka SIA “Ludzas apsaimniekotājs” ar savu darbību daļēji novērš tirgus nepilnību, jo tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā. Sabiedrība sniedz pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi pašvaldības administratīvas teritorijas attīstībai. Sabiedrības pārvaldītie īpašumi nodrošina Pašvaldības iedzīvotājiem iespēju dzīvot tīrā, sakārtotā vidē, tādejādi nodrošinot administratīvas teritorijas attīstību. Līdz ar to, Pašvaldība uzskata, ka SIA “Ludzas apsaimniekotājs” darbība attiecīgo pakalpojumu sniegšanas jomā šobrīd uzskatāma par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktam.

KP norāda, ka pēc iepazīšanās ar Pašvaldības izvērtējumā norādīto informāciju par SIA "Ludzas apsaimniekotājs" darbību atkritumu apsaimniekošanas jomā, KP atzīst to par nepilnīgu, attiecīgi, KP ieskatā, Pašvaldība nav pilnvērtīgi pamatojusi kapitālsabiedrības darbības atbilstību VPIL 88. panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem.

Kā to KP ir atzinusi jau vairākkārt, VPIL 88.panta otrajā daļā noteiktais pienākums veikt paredzētās rīcības juridisko un ekonomisko izvērtējumu ir attiecināms uz visiem kapitālsabiedrības sniegtajiem pakalpojumiem, tādējādi ne tikai pilnvērtīgāk sasniedzot VPIL 88. panta mērķi – novērst nepamatotu publiskas personas līdzdalību kapitālsabiedrībā, bet arī novēršot publiskas personas kapitālsabiedrības darbības iespējamu negatīvu ietekmi uz privāto tirgus dalībnieku konkurētspēju un pastāvēšanu konkrētajā tirgū. Apstākļi, ka kāds no kapitālsabiedrības komercdarbības veidiem varētu atbilst kādam no VPIL 88. panta pirmās daļas nosacījumiem neveido automātisku prezumpciju, ka arī pārējie darbības veidi būs atbilstoši.

Attiecībā uz SIA "Ludzas apsaimniekotājs" sniegtajiem atkritumu savākšanas pakalpojumiem, KP norāda, ka konkrētie pakalpojumi vispārīgi būtu atzīstami par stratēģiski svarīgiem. Vienlaikus, ņemot vērā likumdevēja mērķi ierobežot nepamatotu publiskas personas līdzdalību kapitālsabiedrībā, t.sk. publiskas personas kapitālsabiedrības darbību konkrētos tirgos, arī stratēģiski svarīgus pakalpojumus noteiktos gadījumos ir iespējams sniegt privātajiem tirgus dalībniekiem. Iepriekšminētais izriet no VPIL 88. panta otrajā daļā noteiktā pienākuma izvērtēt, vai nepastāv citi efektīvāki veidi konkrēto mērķu sasniegšanai. Līdz ar to, vērtējot konkrētu pakalpojumu atbilstību VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punktam, ir nepieciešams ne tikai atzīt konkrētu pakalpojumu par stratēģiski svarīgu, bet ir nepieciešams veikt arī tirgus izpēti, tādējādi pamatojot iespējamās tirgus nepilnības pastāvēšanu un efektīvāka veida sasniegt izvirzīto mērķi neesamību.

KP ieskatā, izvērtējumā daļā par kapitālsabiedrības sniegtajiem atkritumu savākšanas pakalpojumiem iztrūkst būtiskas izvērtējuma sastāvdaļas, piemēram, kādi šķēršļi liedz konkrēto pakalpojumu iepirkt no privātajiem tirgus dalībniekiem, t.sk., ņemot vērā ar to, ka izvērtējumā norādīta informācija, ka Zilupes atkritumu apsaimniekošanas zonā atkritumu savākšanu nodrošina SIA "Clean R". Tāpat, izvērtējumā būtu analizējams, vai pastāv alternatīvi konkrētā mērķa sasniegšanas instrumenti, piemēram, konkrētā pakalpojuma iepirkšana caur publisko iepirkumu. Tāpat izvērtējumā nav veikts ietekmes uz konkurenci un konkurences neitralitātes izvērtējums. KP norāda, ka formāls risku uzskaitījums, lai attiecīgā pakalpojuma sniegšanu nenodotu privātajam sektoram, nav atzīstams par pilnvērtīgu iespējamo risku izvērtējumu. KP norāda, ka riski ir jāpamato ar reāliem precedentiem un tie ir jāizskata kontekstā ar iespējamiem alternatīviem risinājumiem.

Attiecībā uz izvērtējumā ietverto atsauci uz Atkritumu apsaimniekošanas likumu, kas citstarp paredz Pašvaldības tiesības izvēlēties konkrēto pakalpojumu sniegšanas nodošanu tās kapitālsabiedrībai, KP norāda, ka konkrētais jautājums ir vērtējamas kopsakarā ar konkurences neitralitātes principu, kas aizliedz publiskai personai radīt nepamatotas priekšrocības savai kapitālsabiedrībai vai veikt darbības, kuru dēļ var tikt apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū⁴. Līdz ar to, kaut arī Atkritumu apsaimniekošanas likums un Publisko iepirkumu likums paredz šāda veida Pašvaldības tiesības, konkrētā izvēle, nosliecoties par labu kādam no normatīvajos aktos noteiktajiem risinājumiem, ir jāveic, ņemot vērā konkurences neitralitāti. KP ieskatā, *in-house* procedūra, ņemot vērā tās ilgtermiņa negatīvo ietekmi uz privāto tirgus dalībnieku konkurētspēju un konkurenci kopumā, ir piemērojama tikai gadījumos, ja publiska persona var pamatot tirgus

⁴ Konkurences likuma 14.¹ panta pirmās daļas 2. un 3.punkts.

nepilnības pastāvēšanu un to, ka konkrētā pakalpojuma sniedzēja izvēle efektīvāk nav īstenojama tirgus dalībnieku savstarpējās sāncensības ceļā.

Līdz ar to Pašvaldībai, veicot papildu izvērtējumu⁵, ir nepieciešams pilnvērtīgi izvērtēt iespēju konkrētā pakalpojuma sniegšanu nodot privātajiem tirgus dalībniekiem, tādējādi ne tikai stimulējot tirgus attīstību un veicinot privāto tirgus dalībnieku ienākšanu un pastāvēšanu konkrētajā tirgū, bet arī iegūstot saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu, kas iespējams vienīgi caur konkurenci veicinoša publiskā iepirkuma organizēšanu.

3. Attiecībā uz *ūdensapgādi, kanalizāciju, notekūdeņu savākšanu, novadīšanu un attīrīšanu* Pašvaldība norādījusi, ka saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas (turpmāk – SPRK) datiem, ūdenssaimniecības pakalpojumu sniedzēju reģistrā reģistrēts viens uzņēmums, kurš sniedz ūdenssaimniecības pakalpojumus Ludzas pilsētā – SIA “Ludzas apsaimniekotājs”.

Pašvaldība norāda, ka attiecībā uz SIA “Ludzas apsaimniekotājs” nodrošinātajiem sabiedriskajiem ūdenssaimniecības pakalpojumiem, kas ir tiešie SIA “Ludzas apsaimniekotājs” pamatdarbības pakalpojumi ar piesaisti (infrastruktūru) konkrētai teritorijai, nav iespējams izvērtēt alternatīvas brīvā tirgus iespējas tiešā veidā (šo pakalpojumu nodrošināšanai), un tiešu konkurentu nav. Kapitālsabiedrība uztur ūdenssaimniecības tīklu un kanalizācijas notekūdeņu objektus, veic nepārtrauktu sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, nodrošina pakalpojuma drošības prasību ievērošanu, tādā veidā nodrošinot kvalitatīvu pakalpojumu.

2021. gada maijā tika pabeigta SIA “Ludzas apsaimniekotājs” īstenotā ES Kohēzijas fonda līdzfinansētā projekta “Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ludzas pilsētā” īstenošana. Projekta gaitā būvdarbi tika veikti divos objektos:

- Ūdenssaimniecības pakalpojumu attīstība Ludzā – kanalizācijas tīklu un kanalizācijas sūkņu staciju būvniecība – uzbūvēti 13,6 km pašteses kanalizācijas tīklu un kanalizācijas spiedvadu, kā arī veikta 8 kanalizācijas sūkņu staciju būvniecība, Ludzas pilsētā kopējais pašteses kanalizācijas tīklu garums – 43,073 km, kopējais kanalizācijas spiedvadu garums – 8,808 km;

- Ūdensapgādes tīklu paplašināšana un atjaunošana Ludzā – ūdensapgādes tīklu būvniecība – uzbūvēti 6,6 km ūdensapgādes tīklu. Ūdenssaimniecības pakalpojumu nodrošināšanai SIA “Ludzas apsaimniekotājs” īpašumā ir 7 artēziskie pazemes urbumi, kopējais ūdensvadu tīklu garums - 40,296 km.

Pašvaldības vērtējumā SIA “Ludzas apsaimniekotājs” sniegtie pamata pakalpojumi (sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi) ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88.panta pirmās daļas 2.punkta izpratnē.

SIA “Ludzas apsaimniekotājs” papildu pakalpojumi, tādi ka dzeramā ūdens kvalitātes monitorings, notekūdeņu kvalitātes monitorings, kā arī pārdotā ūdens un novadīto notekūdeņu uzskaitē, apmaksas kontrole, ūdensmērītāju skaitītāju rādītāju kontrole ir uzskatāmi par papildu pakalpojumiem pamatdarbībai, lai nodrošinātu kvalitatīvu sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu.

KP atzīst, ka SIA “Ludzas apsaimniekotājs” sniegtie pamata pakalpojumi (sabiedriskie ūdenssaimniecības pakalpojumi) ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē, ņemot vērā, ka SIA “Ludzas apsaimniekotājs” veic pašvaldības autonomo funkciju ūdensapgādes un kanalizācijas pakalpojumu jomā, nodrošinot sabiedriskos ūdenssaimniecības pakalpojumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā. SIA “Ludzas apsaimniekotājs” pārvaldītā ūdenssaimniecības

⁵ Iesniedzot papildināto izvērtējumu KP.

infrastruktūra nav atsavināma vai nododama lietošanā citam komersantam, jo tās izbūvei un attīstīšanai ir tikuši piesaistīti ES finanšu instrumentu līdzekļi. Šādus pakalpojumus Pašvaldības administratīvajā teritorijā citi tirgus dalībnieki nepiedāvā.

Vienlaikus, lai novērstu konkurences neitralitātes riskus, SIA "Ludzas apsaimniekotājs" būtu jāatturas no tādu pakalpojumu sniegšanas, ko pirmšķietami spētu nodrošināt privātā sektora uzņēmumi, piemēram dažāda veida būvdarbu, remontdarbu veikšana, u.c. (saglabājot avārijas dienestu).

4. Attiecībā uz *siltumapgādes pakalpojumu organizēšanu* izvērtējumā norādīts, ka Pašvaldības dome uzdod SIA „Ludzas apsaimniekotājs” izpildīt likumā „Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 1. punktā noteikto pašvaldības autonomo funkciju - organizēt iedzīvotājiem komunālos pakalpojumus siltumapgādes jomā ietilpstošos uzdevumus, tai skaitā, organizēt siltumapgādes pakalpojumus, veikt ES finanšu instrumentu un valsts finansējuma piesaisti, piedalīties ES fondu projektos, apzināt jaunu siltumapgādes tīklu izbūves nepieciešamību, esošo tīklu rekonstrukcijas plānus, veicinot energoefektivitāti, izstrādāt jaunas siltumapgādes programmas.

Pašvaldība izvērtējumā norādījusi, ka SIA "Ludzas apsaimniekotājs" ir siltuma ražotājs (katlumāja „Lauktehnikas” mikrorajonā) un siltuma piegādātājs. Siltuma ražošanu Ludzā nodrošina arī SIA "Ludzas Bio-Enerģija”.

Pamatojoties uz SIA „Ludzas apsaimniekotājs” saimnieciskas darbības ilgtspēju, resursiem, piesaistītājām investīcijām darbības attīstībai un pakāpenisku kapitālsabiedrības vērtības pieaugumu, Pašvaldības ieskatā, siltumapgādes pakalpojuma sniegšanas uzdevuma deleģēšanā SIA „Ludzas apsaimniekotājs” ir efektīvākais veids kā īstenot minēto autonomo funkciju.

Apkurei pieslēgto daudzdzīvokļu dzīvojamu māju skaits ir 91 dzīvojamā māja un 25 juridiskās personas, t.sk., „Lauktehnikas” rajonā – 4 dzīvojamās mājas. Kopumā apkurei pieslēgti 2457 dzīvokļi, t.sk. „Lauktehnikas” rajonā – 88 dzīvokļi. 1731 dzīvokļi pieslēgti karstā ūdens lietošanai. Visām daudzdzīvokļu mājām ir uzstādīti jauni siltummezgli un siltumenerģijas skaitītāji, lai iedzīvotāji var sekot līdzi siltumenerģijas patēriņam (izņemot divas mājas „Lauktehnikas” mikrorajonā).

SIA „Ludzas apsaimniekotājs” ekspluatē 118 km siltumtrašu. Ludzas siltumapgādes sistēma sastāv no divām atsevišķām apkāp sistēmām:

- SIA "Ludzas Bio-Enerģija” katlu māja, kas atrodas Rūpniecības ielā 2b, Ludzā, uzsāka darbību 2000. gada beigās. SIA "Ludzas Bio-Enerģija” katlu māja piegādā un pārdod SIA "Ludzas apsaimniekotājs” siltumenerģiju, kas nepieciešama apkures un karstā ūdens nodrošināšanai Ludzas patērētājiem. SIA "Ludzas Bio-Enerģija” siltuma ražošanas iekārtas ir pieslēgtas Ludzas pilsētas siltumapgādes sistēmai, kura pieder Ludzas novada pašvaldībai. Kopējais siltumtrašes garums ir 9140 m.

- „Lauktehnikas” mikrorajonu apkurina SIA "Ludzas apsaimniekotājs” pārziņā esošā katlumāja, kas atrodas Latgales šķērsielā 2c, Ludzā. Katlu mājā ir uzstādīti 2 katli: AGB-500 (2016. gadā) un AK-300 MW (2011. gadā) ar kopējo jaudu 0,8 MW, kurināmais – malka. Siltumtrašu garums ir 418 m, kopējā apkurināmā platība 3791,53 m².

Pašvaldība norāda, ka pilnīgi visa siltumapgādes pakalpojuma nodošana privātajam sektoram saistīta ar iespējama kapitāla nepietiekamību infrastruktūras apsaimniekošanai un attīstībai, kam nepieciešami lieli kapitālieguldījumi, kvalificēts personāls un citi darba resursi. Pakalpojuma sniegšana saistīta ar Pašvaldībai stratēģiski svarīgu jomu un pastāv šķērslī (ierobežota sniegto pakalpojumu kvalitātes kontrole un siltumapgādes politikas īstenošanai nepieciešamas informācijas ieguve), nododot pakalpojuma sniegšanu privātajam sektoram. Pašvaldības ieskatā, SIA "Ludzas apsaimniekotājs” sniegtais siltumapgādes pakalpojums atbilst VPIL 88. panta pirmās daļas 1. un 2. punktam.

Vienlaikus KP norāda, ka saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas tīmekļa vietnē publiski pieejamiem komersantu reģistriem⁶, Ludzas pilsētas teritorijā SIA “Ludzas apsaimniekotājs” nodrošina siltumapgādes pārvadi un sadali (licence Nr.S2006-07) un ir siltumenerģijas tirgotājs (licence Nr.ST0027), bet siltuma ražošanu nodrošina arī SIA “Ludzas Bio-Enerģija” (Licence Nr. SR0091).

Attiecībā uz siltumenerģijas ražošanas, pārvades, sadales un tirdzniecības pakalpojumu, KP norāda, ka saskaņā ar Enerģētikas likuma 51.panta pirmo daļu pašvaldības, veicot likumā noteikto pastāvīgo funkciju, organizē siltumapgādi savā administratīvajā teritorijā, kā arī veicina energoefektivitāti un konkurenci siltumapgādes un kurināmā tirgū⁷.

Tā kā centralizētā siltumapgāde (pārvade un sadale) un siltumenerģijas ražošana un tirdzniecība ir atsevišķi pakalpojumi, KP secina, ka centralizētās siltumapgādes pārvades un sadales pakalpojumu sniegšanas tirgū vēsturiski var būt izveidojies dabiskais monopols, kas izskaidrojams ar infrastruktūras izveidi un uzturēšanu un šo pakalpojumu sniegšanas tirgū vairāku konkurējošu tirgus dalībnieku darbība var nebūt iespējama un nebūtu lietderīga, t.sk., ņemot vērā, ka Pašvaldības teritorijā izbūvētā siltumapgādes infrastruktūra nav atsavināma vai nododama lietošanā citam komersantam, jo tās izbūvei un attīstīšanai ir tikuši piesaistīti ES finanšu instrumentu līdzekļi. Līdz ar to, KP ieskatā, SIA “Ludzas apsaimniekotājs” sniegtie pamata pakalpojumi – siltumenerģijas pārvade un sadale – ir atzīstami par stratēģiski svarīgiem pakalpojumiem VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punkta izpratnē.

Attiecībā uz siltumenerģijas ražošanas un tirdzniecības pakalpojumu sniegšanu, no Pašvaldības izvērtējuma pirmšķietami secināms, ka SIA “Ludzas apsaimniekotājs” atbilstoši Enerģētikas likuma 48. un 49. pantam nodrošina iespējas arī privātajiem tirgus dalībniekiem realizēt to saražoto siltumenerģiju. Vienlaikus KP lūdz precizēt, kādu daļu no nepieciešamā siltumenerģijas apjoma saražo SIA “Ludzas apsaimniekotājs”, bet kāda daļa tiek iepirkta.

5. Attiecībā uz *teritorijas labiekārtošana un sanitārās tīrības nodrošināšanu* Pašvaldība norādījusi, ka likuma “Par pašvaldībām” 15.panta pirmās daļas 2.punktā noteikts, ka pašvaldību autonomajās funkcijās ietilpst: “2) *gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana; ielu, laukumu un citu publiskai lietošanai paredzēto teritoriju apgaismošana; parku, skvēru un zaļo zonu ierīkošana un uzturēšana; atkritumu savākšanas un izvešanas kontrole; pretplūdu pasākumi; kapsētu un beigto dzīvnieku apbedīšanas vietu izveidošana un uzturēšana).*”

Pašvaldība ar 28.02.2022. deleģējuma līgumu Nr. LNP/3.4.3/2022/119 ir piešķirusi tiesības SIA “Ludzas apsaimniekotājs” veikt darbu pie Ludzas pilsētas teritorijas labiekārtošanas un sanitārās tīrības, uzdodot šādus uzdevumus:

1) Ludzas pilsētas publiskās teritorijas ietvju, brauktuvju, zālienu un apstādījumu ierīkošanu un uzturēšanu, t.sk., koku un krūmu stādīšanu, puķu stādīšanu, puķu dobjū kompozīciju veidošanu, ietvju, gājēju celiņu un laukumu ierīkošanu, uzturēšanu un kopšanu pavasara – rudens sezonā, ietvju, gājēju celiņu un laukumu kopšana ziemā, krūmu atvašu un zāles pļaušanu;

2) nodrošināt Ludzas pilsētas parka, skvēru un zaļo zonu ierīkošanu un uzturēšanu;

3) veikt Ludzas pilsētas parka aprīkojuma un infrastruktūras objektu tehniskā stāvokļa atjaunošanu, dzīvžogu apgriešanu, sauso zaru izzāģēšanu, zāles pļaušanu un

⁶ <https://www.sprk.gov.lv/content/pakalpojumu-sniedzeji-4>

⁷ Enerģētikas likums, sk. <https://likumi.lv/ta/id/49833-energetikas-likums>

apstādījumu kopšanu, kā arī koku lapu un kritušo zaru aizvākšanu; veikt publisku bērnu rotaļu laukumu un publiski pieejamu sporta laukumu uzturēšanu un sakopšanu;

4) veikt publiskās Ludzas pilsētas kapsētas uzturēšanu atbilstoši Ludzas novada domes saistošiem noteikumiem;

5) veikt sabiedrisko tualetu ierīkošanu, tajā skaitā pārvietojamo biotualetu publiskās vietās, uzturēšanu.

Līdz ar to, lai Pašvaldība spētu realizēt un nodrošinātu to autonomu funkciju efektīvu, nepārtrauktu un kvalitatīvu izpildi, labākais risinājums, Pašvaldības ieskatā, ir darbus deleģēt veikt kapitālsabiedrībai. Vairāku gadu pieredze liecina, par kapitālsabiedrības efektīvu un kvalitatīvu darbu izpildi. Ludzas novada teritorija ir sakopta, tādā veidā veicinot cilvēkus uz dzīvi apmesties Ludzas novada administratīvajā teritorijā.

Attiecībā uz SIA "Ludzas apsaimniekotājs" sniegtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar teritoriju uzturēšanu un sakopšanu (ainavu veidošanu un uzturēšanu), dažāda veida tīrīšanas un uzkopšanas darbībām, ielu uzturēšanas pakalpojumiem, KP ieskatā, Pašvaldība nav veikusi atbilstošu izvērtējumu par attiecīgo pakalpojumu sniegšanas atbilstību kādam no VPIL 88.panta pirmās daļas priekšnoteikumiem.

KP norāda, ka, tās ieskatā, šo pakalpojumu sniegšanas tirgū pirmšķietami nav konstatējama tirgus nepilnība VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punkta izpratnē, kā arī šo pakalpojumu sniegšana nevarētu tikt pamatota ar citiem VPIL 88. panta pirmās daļas priekšnoteikumiem. No likuma „Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 2. punkta izrietošā pašvaldības autonomā funkcija - gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu – var tikt organizēta citā veidā, nevis deleģējot šīs funkcijas veikšanu Pašvaldības kapitālsabiedrībai.

KP vērtējumā Pašvaldība šādu pakalpojumu saņemšanai varētu organizēt publiskos iepirkumus, lai veicinātu privāto tirgus dalībnieku konkurenci un attīstību reģionā.

6. Pašvaldība izvērtējumā norādījusi, ka pamatojoties uz likuma „Par pašvaldībām” 15. panta pirmās daļas 2. punktu pašvaldībām ir šādas autonomās funkcijas – *gādāt par savas administratīvās teritorijas labiekārtošanu un sanitāro tīrību (ielu, ceļu un laukumu būvniecība, rekonstruēšana un uzturēšana)*. Līdz ar to ar SIA "Ludzas apsaimniekotājs" 10.01.2022. tika noslēgts līgums Nr. LNP/3.4.3/2022/18 uz vienu gadu, lai nodrošinātu operatīvo transportlīdzekļu - neatliekamās medicīniskās palīdzības, ugunsdzēsības un glābšanas dienesta, policijas un citu dienestu pieejamību, Ludzas novada administratīvajā teritorijā iespēju robežās nodrošināt ceļu tīrīšanu no sniega 2021./2022. gada ziemas sezonā līdz mājām, kur ziemas periodā dzīvo cilvēki un to īpašnieki ir pieteikuši šo pakalpojumu.

KP nav iebildumu attiecībā uz šāda SIA "Ludzas apsaimniekotājs" pakalpojuma sniegšanu ierobežotā apjomā (ziemas sezonā, līdz atsevišķām lauku teritorijās esošām mājām/ viensētām), lai nodrošinātu operatīvo dienestu piekļuves iespējas pie šādām atsevišķām dzīvojamām mājām, neietverot attiecīgo ceļu uzturēšanu un tīrīšanu, piemēram, atklātā konkursa ietvaros, kas norādīts turpmākajā tekstā.

7. Attiecībā uz *ielu un ceļu ikdienas uzturēšanas darbu veikšanu* Pašvaldība 17.11.2021. izsludināja atklātu konkursu ID Nr. LNP 2021/44 "Ludzas novada ceļu un ielu ikdienas uzturēšana 2022. gadā"⁸ (16 daļās), kā rezultātā Pašvaldība ar sešiem pretendentiem noslēgusi līgumus par 15 atklātā konkursa daļām (viena daļa izbeigta bez rezultāta). Divās daļās līgums noslēgts ar SIA "Ludzas apsaimniekotājs", piecās daļās līgums noslēgts ar

⁸ Ludzas novada pašvaldības 17.11.2021. atklāts konkurss ID Nr. 2021/44 "Ludzas novada ceļu un ielu ikdienas uzturēšana 2022. gadā, pieejams <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/65700>

VAS "Latvijas autoceļu uzturētājs", četrās daļās līgums noslēgts ar SIA "Velasco" un četrās daļās ar trīs citiem pretendentiem.

Līdz ar to, KP ieskatā, pozitīvi vērtējama Pašvaldības rīcība, organizējot atklātu konkursu, kā rezultātā nodrošināta privātā sektora iesaiste šo pakalpojumu nodrošināšanā Pašvaldības teritorijā.

Noslēgumā KP norāda, ka tā ir iepazinusies ar SIA "Ludzas apsaimniekotājs" 08.12.2021. apstiprinātajiem statūtiem, kuros norādīti vairāk kā 70 darbības veidi saskaņā ar NACE klasifikatoru. Ņemot vērā, ka Pašvaldība SIA "Ludzas apsaimniekotājs" sniegtos pakalpojumus ir iedalījusi 5 grupās (no Pašvaldības autonomo funkciju izpildes izrietošie pārvaldes uzdevumi), sk. šī atzinuma 2. lpp., izvērtējums būtu papildināms⁹, precizējot, kurā no izvērtējumā analizētajām pakalpojumu grupām ietilpst statūtos norādītie darbības veidi, kā arī izvērtējot visu darbības veidu atbilstību VPIL 88. panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem, t.sk. pakalpojumu veidiem, uz kuriem KP vērsusi uzmanību šajā atzinumā un, kas pirmšķietami netiek veikti tirgus nepilnības apstākļos un uz tiem nav attiecināmi arī citi VPIL 88. panta pirmās daļas priekšnoteikumi.

Saskaņā ar Būvniecības informācijas sistēmā publiski pieejamo informāciju par SIA "Ludzas apsaimniekotājs" kopējiem ieņēmumiem par sniegtajiem būvniecības pakalpojumiem Latvijā¹⁰, KP secina, ka SIA "Ludzas apsaimniekotājs" darbojas būvniecības pakalpojumu tirgū. Arī SIA "Ludzas apsaimniekotājs" tīmekļa vietnē sniegta informācija par darbības veidiem, t.sk. būvdarbu veidiem, ar kuriem SIA "Ludzas apsaimniekotājs" ir tiesības nodarboties, arī ainavu dārzniecības u.c. pakalpojumiem¹¹. KP aicina sniegt skaidrojumu, kādi būvdarbi veido attiecīgos ieņēmumus.

Kā jau iepriekš norādīts šajā atzinumā, KP vērs Pašvaldības uzmanību, ka neatkarīgi no tā, vai veiktais izvērtējums ir sākotnējais izvērtējums vai līdzdalības pārvērtēšana¹², izvērtējums ir jāveic par katru no publiskas personas kapitālsabiedrības darbības veidiem¹³, kā arī izvērtējums nedrīkst būt formāls.

Tāpat, KP aicina pārskatīt un precizēt SIA "Ludzas apsaimniekotājs" statūtos noteiktos darbības veidus atbilstoši faktiskajai kapitālsabiedrības darbībai. KP norāda, ka, lemjot par attiecīgo darbības veidu saglabāšanu (turpināšanu), pašvaldībai jāveic izvērtējums par katru no šiem darbības veidiem, lai konstatētu, vai īstenojas kāds no VPIL 88. panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem publiskas personas kapitālsabiedrības saimnieciskajai darbībai.

Pašvaldībai, veicot izvērtējumu par katru no šiem pakalpojumu veidiem, jāņem vērā, vai attiecīgos pakalpojumus pašvaldības teritorijā sniedz privātie tirgus dalībnieki, t.sk., ņemot vērā arī to, ka administratīvi teritoriālās reformas rezultātā izveidotā Ludzas novada teritorija ir paplašinājusies, kā arī to, ka nepamatota pakalpojumu sniegšana var negatīvi ietekmēt privāto tirgus dalībnieku konkurētspēju.

KP norāda, ka gadījumā, ja attiecībā uz konkrētu pakalpojumu sniegšanu, Pašvaldība, veicot izvērtējumu, konstatētu, ka tirgus spēj nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā, Pašvaldības kapitālsabiedrībai būtu jāatturas no turpmākas attiecīgo pakalpojumu sniegšanas. Gadījumā, ja Pašvaldības kapitālsabiedrība tomēr turpinātu sniegt šos pakalpojumus, tai regulāri būtu jāveic ietekmes uz konkurenci

⁹ Iesniedzot papildināto izvērtējumu KP.

¹⁰ https://bis.gov.lv/bisp/lv/construction_companies/7642

¹¹ <https://ludzaps.lv/par-mums/>

¹² Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7. panta pirmā daļa, sk. šeit <https://likumi.lv/ta/id/269907-publiskas-personas-kapitala-dalu-un-kapitalsabiedrību-parvaldības-likums>

¹³ Konkurences padomes priekšnoteikumi publiskas personas līdzdalībai kapitālsabiedrībā un tās izvērtēšana, sk. šeit https://ej.uz/PP_līdzdalībasizvērtēšana

izvērtējums, lai identificētu un novērstu iespējamu neatbilstību Konkurences likuma 14.¹ pantam.

Apkopojot šajā atzinumā sniegto KP viedokli, SIA "Ludzas apsaimniekotājs" darbība namu pārvaldīšanas pakalpojumu tirgū var tikt atzīta par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 1. punktam, SIA "Ludzas apsaimniekotājs" darbība sabiedrisko ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanas jomā, kā arī siltumenerģijas pārvade un sadale var tikt atzīta par atbilstošu VPIL 88. panta pirmās daļas 2. punktam.

Kā iepriekš norādīts šajā atzinumā, izvērtējums būtu papildināms¹⁴, veicot izvērtējumu daļā par atkritumu apsaimniekošanas pakalpojumu sniegšanas atbilstību VPIL 88. panta pirmajā daļā noteiktajiem priekšnoteikumiem; veicot izvērtējumu daļā par pakalpojumu, kas saistīti ar teritoriju uzturēšanu un sakopšanu (ainavu veidošanu un uzturēšanu), dažāda veida tīrīšanas un uzkopšanas darbībām, ielu uzturēšanas pakalpojumiem, dažāda veida remontdarbu u.c. papildpakalpojumu atbilstību kādam no VPIL 88. panta pirmās daļas priekšnoteikumiem, kā arī precizēt, kādu daļu no nepieciešamā siltumenerģijas apjoma saražo SIA "Ludzas apsaimniekotājs", bet kāda daļa tiek iepirkta, lai, iespējams, konstatētu tirgus nepilnības esamību.

Tāpat izvērtējums būtu papildināms, norādot SIA "Ludzas apsaimniekotājs" statūtos ietvertu darbības veidu atbilstību izvērtējumā norādītajām pakalpojumu grupām.

Nemot vērā, ka administratīvi teritoriālās reformas rezultātā Pašvaldība ir kapitāla daļu turētājs vairākās kapitālsabiedrībās, kuru darbības veidi pārklājas (SIA "Ludzas apsaimniekotājs", SIA "Kārsavas namsaimnieks", SIA "Zilupes LTD"), KP aicina Pašvaldību vērtēt šo kapitālsabiedrību iespējamo reorganizāciju, piemēram, tās apvienojot, par secinājumiem iekļaujot informāciju papildinātajā līdzdalības pārvērtēšanas ziņojumā.

Priekšsēdētājs

J. Gaiķis

¹⁴ Iesniedzot papildināto izvērtējumu KP.